

Vedtekter 2014–2017

• omtanke • solidaritet • samhold

FAGFORBUNDET

www.fagforbundet.no

Innhold

§ 1	Navn	2
§ 2	Formål.....	2
§ 3	Hovedorganisasjon.....	4
§ 4	Forbundets organisasjonsområder	4
§ 5	Likestilling	5
§ 6	Medlemskap.....	6
§ 7	Æresmedlemskap	7
§ 8	Medlemskontingent.....	8
§ 9	Kontingentfritak	9
§ 10	Eksklusjon og suspensjon.....	9
§ 11	Fagforeningen	11
§ 12	Når flere fagforeninger organiserer arbeidstakere hos samme arbeidsgiver	25
§ 13	Fylkeskretsen	26
§ 14	Landsmøtet.....	40
§ 15	Ekstraordinært landsmøte	46
§ 16	Landsstyret	47
§ 17	Landsstyrets myndighetsområde.....	47
§ 18	Forbundsstyret.....	49
§ 19	Forbundsstyrets myndighetsområde	50
§ 20	Seksjonene sentralt	53
§ 21	Ungdom og pensjonister	56
§ 22	Forbundsadministrasjon og forvaltning.....	58
§ 23	Konfliktfond	59
§ 24	Kontrollkomiteen	59
§ 25	Endring av vedtektene.....	59
§ 26	Avgjørelse av tvister.....	60
§ 27	Oppløsning	60

Nye vedtekter vedtatt på landsmøtet i november 2013

§ 1 **Navn**

Forbundets navn er Fagforbundet.

§ 2 **Formål**

Fagforbundet skal være en ledende arbeidstakerorganisasjon som skal fremme medlemmenes faglige, økonomiske, arbeidsmiljømessige, sosiale og kulturelle interesser ved å organisere alle arbeidstakere innen sitt organisasjonsområde, jf. Prinsipp- og handlingsprogrammet.

Fagforbundet skal:

- 2.1 Arbeide for å sikre medlemmer reell innflytelse og medbestemmelsesrett på egen arbeidsplass og i egen arbeidssituasjon – og gi tillitsvalgte rett til å utføre sine verv for medlemmene.
- 2.2 Arbeide for likestilling og likeverd for alle.
- 2.3 Arbeide for å bedre livssituasjonen for alle medlemsgrupper

- 2.4 Arbeide for å utvikle demokratiet nasjonalt og internasjonalt, og sikre frihet, likhet, solidaritet og rettssikkerhet for alle mennesker.
- 2.5 Arbeide for at fagbevegelsen alltid er fri og uavhengig.
- 2.6 Arbeide for å utvikle og sikre en offentlig sektor som til en hver tid kan yte de tjenester som enkeltmennesket og samfunnet har behov for.
- 2.7 Arbeide for å ivareta særpreget og identiteten til ulike sektorer og yrkesgrupper.
- 2.8 Arbeide for å bedre medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår gjennom å opprette og styrke tariffavtaler/overenskomster samt å jobbe for å almenngjøre landsomfattende tariffavtaler.
- 2.9 Arbeide for å sikre medlemmene et godt og trygt arbeidsmiljø.
- 2.10 Ivareta medlemmenes interesser i yrkesfaglige spørsmål.
- 2.11 Påvirke utdanningene i samsvar med samfunnets utvikling og arbeide for medlemmenes anseelse og faglige standard.
- 2.12 Samarbeide med aktuelle organisasjoner i inn- og utland.

§ 3 Hovedorganisasjon

Fagforbundet er tilsluttet Landsorganisasjonen i Norge.

§ 4 Forbundets organisasjonsområder

Fagforbundet organiserer arbeidstakere, lærlinger og oppdragstakere fra følgende områder:

- 4.1 Kommunale, fylkeskommunale og interkommunale virksomheter, ansatte i private, og delvis eller helt eide offentlige helse- og sosialvirksomheter og barnehager, samt virksomheter som driver skatt- og avgiftsfinansiert service og tjenester.
- 4.2 Fagforbundet organiserer ansatte i virksomheter, stiftelser og bedrifter der det er kommunal eierandel.
- 4.3 Fagforbundet organiserer arbeidstakere med yrker innen Helse- og sosial, Kirke, kultur og oppvekst, Samferdsel og teknisk og innen Kontor og administrasjon.

Dette innbefatter også:

- tannhelsetjenesten
- ansatte ved kommunale og private undervisningsinstitusjoner

- oppdragstakere som løser sentrale funksjoner i velferdssamfunnet
- ansatte innen boligkooperasjonen og boligstiftelser
- frisører
- apotekteknikere og farmasøyter
- humanitære organisasjoner.

4.4 Studenter, lærlinger og elever som utdanner seg til yrker innenfor forbundets organisasjonsområde.

§ 5 Likestilling

Ved valg og oppnevninger skal minst 40 % av hvert kjønn være representert der dette er mulig. Videre tilstrebes det å få valgt representanter med minoritetsbakgrunn.

Fagforbundet skal arbeide for likestilling for alle uavhengig av kjønn, alder, etnisk eller kulturell bakgrunn, seksuell orientering, religion, livssyn eller funksjonsnivå.

§ 6 Medlemskap

6.1.1 Som medlemmer av forbundet kan opptas alle innenfor forbundets organisasjonsområder, jf. § 4.

Se retningslinjer.

6.1.2 Medlemmer av andre LO-forbund kan opptas som bimedlemmer jf. § 8.6.

Se retningslinjer.

6.2 Alle medlemmer i forbundet skal som hovedregel være medlem i geografisk avgrensede fagforeninger. Dette gjelder også studenter og elever.

6.3 Medlemmene i Fagforbundet tilsluttes fire seksjoner med bakgrunn i yrkestilhørighet:

- Seksjon for yrker innen helse- og sosial (SHS)
- Seksjon for yrker innen kirke, kultur og oppvekst (SKKO)
- Seksjon for yrker innen samferdsel og teknisk (SST)
- Seksjon for yrker innen kontor og administrasjon (SKA)

6.4 De som har tatt arbeid under godkjent arbeidsstans eller er ekskludert av andre fagforbund, kan bare være medlem etter særskilt vedtak i Forbundsstyret.

6.5 Arbeidstakere som står tilsluttet eller representerer politiske partier, organisasjoner eller grupper som har nazistisk, rasistisk eller fascistisk formål, kan ikke være medlemmer i forbundet.

Det samme gjelder de som har opptrådt slik at forholdet faller inn under vilkårene for eksklusjon eller suspensjon, jf. § 10.1.

6.6 Innmelding og utmelding i Fagforbundet skal skje skriftlig eller elektronisk, jf. §§ 6.4 og 6.5.

6.7 Overføring av medlemmer mellom LO-forbund reguleres av LOs vedtekter.

Se retningslinjer.

§ 7 Æresmedlemskap

Medlemmer som i spesiell grad har utmerket seg i arbeidet for forbundets interesser, kan av Forbundsstyret utnevnes til æresmedlemmer. Æresmedlemmer er fritatt for kontingent.

Se retningslinjer.

§ 8 Medlemskontingent

- 8.1 Medlemmer med inntektsgivende arbeid betaler 1,45% av brutto lønn i kontingent til forbundet.
Se retningslinjer.
- 8.2 Landsstyret fastsetter en maksimumskontingent og minimumskontingent.
- 8.3 OUO-fondets særkontingent eller andel av kontingent fastsettes av Landsstyret.
- 8.4 Premie til kollektive forsikringer kommer i tillegg til forbundets kontingent.
- 8.5 Fagforeningen får overført 0,3 % av trekkgrunnlaget (brutto lønn) til drift av foreningen.
Fagforeninger kan i årsmøte vedta lokal tilleggs-kontingent dersom spesielle forhold tilsier det.
Slik kontingent godkjennes av Forbundsstyret.
- 8.6 Bimedlemmer betaler vanlig kontingent. Unntatt er premien til kollektive forsikringsordninger og OUO.
Se retningslinjer til § 6.1.2.
- 8.7 Elever, lærlinger, studenter og pensjonister betaler den kontingent som Landsstyret fastsetter.

- 8.8 Medlemmer som skylder kontingent for mer enn 6 måneder blir strøket som medlem. Se retningslinjer.
- 8.9 Ekstraordinær kontingent kan utskrives av Landsstyret, jf. § 17.

§ 9 Kontingentfritak

- 9.1 Medlemmer som ikke mottar lønn/sykelønn fritas for kontingent ved: arbeidsløshet, arbeidsstans (streik og lockout), permisjoner, attføring, rehabilitering eller verneplikt utover 1 måneds varighet. Grunnlaget for kontingentfritak må dokumenteres.

Premien til kollektive forsikringer må likevel betales.

- 9.2 Alders- og uførepensjonister er fritatt for premie til kollektive forsikringer. Pensjonister som er fylt 75 år er også fritatt for kontingent.

§ 10 Eksklusjon og suspensjon

- 10.1 Eksklusjon

Forbundsstyret kan ekskludere et medlem som:

- 10.1.1 Opptrer i strid med Fagforbundets vedtekter eller vedtak.

10.1.2 Ikke retter seg etter pålegg truffet av kompetent organ innen Fagforbundet.

10.1.3 Opptrer til skade for Fagforbundet.

Til gyldig vedtak om eksklusjon kreves 3/4 flertall i Forbundsstyret. Før saken behandles skal alle faktiske forhold utredes. Den saken gjelder skal gis adgang til å forklare seg skriftlig og muntlig for Forbundsstyret før vedtak fattes. Et mindretall kan anke vedtaket inn for overordnet organ. Vedtaket kan klages til Landsstyret innen en måned etter rekommandert varsel om Forbundsstyrets vedtak er mottatt av den det gjelder.

Etter søknad kan den ekskluderte igjen bli medlem dersom Forbundsstyret med alminnelig flertall vedtar det.

10.2 Suspensjon

Etter de samme kriterier som for eksklusjon kan et medlem suspenderes fra tillitsverv i forbundets organer. Styret i fagforeningen, Fylkesstyret og Forbundsstyret behandler aktuelle suspensjonsforslag innenfor sine respektive ansvarsområder etter vedtektene. Styret i Fagforeningen kan etter de samme kriteriene også suspendere et medlem

som er tillitsvalgt etter lov- og avtaleverk i forhold til arbeidsgiver.

Vedtak om suspensjon fattes med alminnelig flertall. Den saken gjelder skal gis adgang til å forklare seg skriftlig og muntlig før saken behandles. Vedkommende medlem og et mindretall i organet kan anke vedtaket inn for et overordnet organ. Fylkesstyret behandler anker fra styret i fagforeningen, Forbundsstyret behandler anker fra Fylkesstyret. Landsstyret er ankeorgan for saker som behandles av Forbundsstyret. For øvrig gjelder de samme regler som for eksklusjon.

Vedtak om suspensjon skal være tidsbegrenset og vedkommende kan ikke inneha tillitsverv i noen av forbundets organer eller være tillitsvalgt etter lov- og avtaleverk i forhold til arbeidsgiver.

§ 11 Fagforeningen

11.1 Organisering

11.1.1 Som hovedregel etableres det fagforeninger innenfor geografisk avgrensede områder.

Se retningslinjer.

11.1.2 Organiseringen av fagforeningen er uavhengig av arbeidsgivers organisering.

- 11.1.3 Fagforeningen kan vedta å opprette representantskap.
- 11.1.4 Fagforeningen skal sørge for at tillitsvalgtapparatet bygges opp etter de gjeldende hovedavtaler. Tillitsvalgtorganiseringen utgjør forbundets organisasjonsledd på virksomhetsnivå – klubben, jf. 11.7 og 11.5.2.
- 11.2 Oppgaver
Følgende oppgaver skal ivaretas av fagforeningen i henhold til vedtektene og vedtak i overordnet organ:
 - 11.2.1 Arbeidsoppgaver i forhold til lønns- og arbeidsvilkår, arbeidsmiljø og lov- og avtaleverket.
Se retningslinjer.
 - 11.2.2 Likestilling og likeverd.
 - 11.2.3 Yrkespolitisk påvirkning.
 - 11.2.4 Yrkesorganisatorisk, yrkespolitisk og yrkesfaglige tilbud herunder etter- og videreutdanning og annen opplæring.
 - 11.2.5 Fagligpolitisk arbeid og politisk påvirkning.
 - 11.2.6 Medlemsverving og medlemsoppfølging.
Se retningslinjer.

- 11.2.7 Organisasjonsdriften.
- 11.2.8 Grunnleggende organisasjonsopplæring.
- 11.2.9 Behandle saker om suspensjon/eksklusjon av medlemmer, jf. § 10.
- 11.2.10 Ungdoms- og pensjonistarbeid.
- 11.3 Årsmøtet.
- 11.3.1 Årsmøtet er fagforeningens høyeste organ. Det er medlemmene i fagforeningen som bestemmer hvordan de vil avholde sitt årsmøte. Årsmøtet kan sammensettes som et medlemsmøte eller som et representantskapsmøte. Årsmøtet/
Representantskapet velger styret og behandler andre årsmøtesaker.
- 11.3.2 Ordinært årsmøte skal holdes senest 31. januar. Årsmøtet skal kunngjøres med minst 30 dagers varsel. Saker som ønskes behandlet på årsmøtet, må sendes styret innen 14 dager etter at årsmøtet er kunngjort.
- 11.3.3. Innkalling til årsmøtet må skje med minst 10 dagers varsel. Dagsorden skal gå fram av innkallingen. Andre saker enn de som er ført opp skal ikke behandles. Årsmøtet skal behandle årsberetning, regnskap, innkomne forslag, handlingsplan, budsjett og foreta valg.

- 11.3.4 Valg av styre foretas på årsmøtet, jf. § 11.5.
Årsmøtet avgjør selv hvilke funksjoner som skal velges ved særskilt valg og antall styremedlemmer og varamedlemmer. Det skal ved valgene tilstrebtes god representasjon av tillitsvalgte og medlemmer fra de ulike seksjoner og virksomhetsområder som fagforeningen dekker.
- 11.3.5 Årsmøtet velger valgkomité. Valgkomiteen må som hovedregel være sammensatt slik at også de ulike seksjonene, pensjonistene og ungdommen er representert.
- 11.3.6 Til å revidere fagforeningens regnskap skal det velges 2 revisorer og 1 vara som har ansvar for at revisjonsarbeidet utføres. Revisor kan ikke inneha andre tillitsverv i fagforeningen.
- 11.3.7 Årsmøtet velger fagforeningens representanter med vararepresentanter til Fylkeskretsens Representantskap/Fylkesmøte. Leder i fagforeningen skal være én av representantene.
- 11.3.8 Årsmøtet kan vedta lokal tilleggskontingent. Slik kontingent godkjennes av Forbundsstyret.
- 11.3.9 Ekstraordinært årsmøte skal innkalles når styret, eller minst 25 % av medlemmene, forlanger det. Forbundsstyret kan også forlange innkalt til

ekstraordinært årsmøte. På det ekstraordinære årsmøtet kan bare behandles de saker som har vært foranledningen til innkallingen. Slikt årsmøte kan innkalles med 7 dagers varsel.

11.4 Medlemsmøte og Representantskap

11.4.1 Medlemsmøtet eller Representantskapet er fagforeningens høyeste myndighet i årsmøteperioden. Medlemsmøtet/Representantskapet holdes så ofte styret gjør vedtak om det, eller når minst 25 % av medlemmene krever det, minimum to ganger per år. Et av medlemsmøtene skal behandle tariffkrav på alle tariffområder.

11.4.2 Saker som ønskes formelt behandlet i Medlemsmøtet/Representantskapet skal sendes til styret.

11.4.3 Det avholdes egne medlemsmøter i seksjonene og ved de enkelte virksomhetene.

11.5 Styret i fagforeningen

11.5.1 Årsmøtet velger styre med følgende sammensetning:
Leder, nestleder,
opplæringsansvarlig,
kasserer

ledere for seksjonene, en pensjonisttillitsvalgt og en ungdomstillitsvalgt. Vedkommende må være 30 år eller yngre. Det er anledning til å velge ungdomstillitsvalgt opp til 33 år dersom det ikke finnes kandidater som er yngre.

Årsmøtet velger i tillegg nødvendig antall styremedlemmer

Ett styremedlem skal være tillitsvalgt etter en hovedavtale.

Hele styret, varamedlemmer og revisor velges for 2 år. Valgene gjennomføres slik at ikke hele styret er på valg i samme årsmøte.

Det velges vara i rekke. For seksjonsledere, ungdoms- og pensjonisttillitsvalgt velges personlig vararepresentant som er nestlederne i seksjonene, ungdomsutvalget og pensjonistutvalget.

Styret i fagforeningen kan velge et arbeidsutvalg blant sine medlemmer og fastsetter eventuelt fullmakter for dette.

Se retningslinjer.

11.5.2 Styret skal:

- Lede virksomheten og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram, årsmøtet og andre overordnede organ bestemmer.
- Koordinere virksomheten slik at alle deler av arbeidet innen fagforeningens område fungerer, og sørge for at tillitsvalgte etter hovedavtalene blir valgt i forhold til alle arbeidsgivere i området.
- Ha ansvar for drift og økonomi i fagforeningen.
- Ivareta sekretæroppgaver, opplæringsvirksomhet, informasjon, verving og medlemsoppfølging.
- Gi informasjon til tillitsvalgte i alle avtaleområder og etablere et kontaktorgan mellom styret og disse.
- Drive fagligpolitisk påvirkningsarbeid innenfor sitt organisasjonsområde.
- Gjennomføre samlinger for tillitsvalgte på alle tariffområder.
- Foreta suppleringsvalg til ungdomsutvalg, pensjonistutvalg og til styrene i seksjonene

etter innstilling fra de aktuelle utvalgene eller seksjonsstyrene. Suppleringsvalg til fagforeningsstyret foretas av styret selv, eller ekstraordinært årsmøte.

- Behandle saker om eksklusjon/suspensjon i henhold til § 10.
- Påse at det yrkesfaglige arbeidet gjennom seksjonene, ungdomsarbeidet og pensjonistarbeidet fungerer etter vedtektene.

11.5.3 Alle styremedlemmene har et ansvar for fagforeningens totale virksomhet. Videre er oppgavefordelingen i styret følgende:

Lederen har den daglige ledelsen og ansvaret for driften og det overordnede økonomiansvaret i fagforeningen mellom styremøtene. Lederen har et spesielt ansvar for å sikre at fagforeningsstyret har rutiner og planer for alle arbeidsområder, herunder verving av medlemmer.

Nestlederen er lederens stedfortreder og spesielt ansvarlig for styrets verve- og informasjonsvirksomhet.

Kassererens hovedoppgave fagforeningens økonomi- og regnskapsarbeid.

Opplæringsansvarliges oppgave er å tilrettelegge for å gjennomføre organisatorisk opplæring i fagforeningen.

Ungdomstillitsvalgtes hovedoppgave er å arbeide for læringer, elever, studenter og unge medlemmer generelt.

Pensjonisttillitsvalgtes hovedoppgave er å legge forholdene til rette for at alders- og uførepensjonistene kan delta i fagforeningens arbeid.

Seksjonsleders hovedoppgave er å bidra til at medlemmene får de yrkesfaglige tilbud og den oppfølging som følger av § 11.8.2.

- 11.5.4 Styret kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er til stede. Ved stemmelikhet gjør lederens stemme utslag.
- 11.5.5 Beretning, regnskap, handlingsplan, budsjett, og årsmøteprotokollen sendes Fylkeskretsen umiddelbart etter årsmøtet.
- 11.6 Oppløsning, deling og sammenslåing av fagforening.

- 11.6.1 Fagforeningen kan ikke oppløses, deles eller sammenslås uten uttalelse fra Fylkeskretsens styre og Forbundsstyrets godkjenning.
- Se retningslinjer.
- 11.6.2 Dersom to eller flere av forbundets fagforeninger blir slått sammen, beholdes aktiva og passiva i den nye fagforeningen.
- 11.6.3 Dersom en fagforening deles, fordeles aktiva og passiva forholdsvis i de fagforeningene. Ved tvist avgjør Forbundsstyret.
- 11.6.4 Om en fagforening oppløses uten at medlemmene overføres til annen forening, tilfaller foreningens aktiva Forbundet, om ikke Forbundsstyret gjør vedtak om noe annet.
- 11.7 Forbundets organisasjonsledd på virksomhetsnivå – klubben.
- 11.7.1. Medlemmene i den enkelte virksomhet eller arbeidsplass velger sine tillitsvalgte etter reglene i den aktuelle hovedavtale.
- 11.7.2. Tillitsvalgtes oppgaver følger av hovedavtalene.
- 11.7.3 Utvalg av tillitsvalgte (UTV) bør, der det er mulig, bestå av representanter fra alle seksjoner.

- 11.7.4. Tillitsvalgte utgjør ledelsen av forbundets organisasjonsledd på virksomhetsnivå - klubbstyret. Klubbstyret bør, der det er mulig, bestå av representanter fra alle seksjoner. Klubben omfatter alle medlemmer som er ansatt innenfor den aktuelle virksomhet jf. § 12.

- 11.7.5. Det avholdes medlemsmøter på virksomhetsnivå for å behandle saker som angår egne medlemmer. Referat fra disse møtene sendes fagforeningsstyret.

- 11.7.6. Det skal føres protokoll over forhandlinger med arbeidsgiver.

- 11.7.7. Styret i fagforeningen har adgang til medlemsmøter i virksomhetene.

- 11.7.8. Tillitsvalgtes organisatoriske rolle er å rekruttere nye medlemmer, formidle informasjon til og fra medlemmer og formidle forbundets politikk overfor arbeidsgiver.

- 11.8 Seksjonene i fagforeningen

 - 11.8.1 Årskonferansen, sammensetning og valgprosedyre.

I fagforeningen skal seksjonen ha et eget styre eller en seksjonsleder. Der det er medlemsgrunnlag skal det avholdes en årskonferanse i seksjonen i etterkant av Årsmøtet i Fagforeningen.

Konferansen skal behandle saker som angår seksjonens oppgaver etter §11.8.2 og planer i forhold til vedtak fattet på årsmøtet i Fagforeningen. Det skal også velges et styre og representanter til Fylkeskonferansen i seksjonen. Seksjonsleder skal være en av representantene Alle styremedlemmer og varamedlemmer velges for to år. Valgene gjennomføres slik at ikke hele seksjonsstyret er på valg i samme årskonferanse.

Lederen i seksjonen velges på fagforeningens årsmøte og er medlem i styret i fagforeningen. Årsmøtet velger også seksjonens nestleder som erpersonlig vararepresentant jfr §11.5.1

11.8.2 Seksjonsstyret/seksjonsleder skal:

- Arbeide med saker som berører medlemmenes yrkesfunksjon.
- Tilrettelegge forskjellige former for yrkesfaglig tilbud til alle medlemmer i seksjonen.
- Arbeide med yrkespolitiske spørsmål.

- Tilrettelegge for at tillitsvalgte får yrkesfaglig kompetanse.
- Sikre en sterk kobling mellom det yrkesfaglige og det forhandlingsmessige.
- Være ansvarlig for seksjonsmedlemsmøter.
- Gjennomføre yrkesorganisatoriske tiltak og opprette yrkesfaglige grupper eller oppnevne kontaktperson innenfor yrkesområder når det er hensiktsmessig.
- Forvalte økonomien i seksjonen i henhold til budsjett.

Seksjonsstyret i fagforeningen skal behandle alle saker som ligger innenfor seksjonens ansvarsområde.

11.9 Pensjonist- og ungdomsutvalg

11.9.1 Ungdomskonferanse og ungdomsutvalg.

Der det er medlemsgrunnlag avholdes det en ungdomskonferanse i Fagforeningen. Denne avholdes i etterkant av årsmøtet. Konferansen behandler spørsmål som omhandler lærlinger, elever, studenter og unge medlemmer generelt, og planer i forhold til vedtak fattet av årsmøtet i fagforeningen. Foruten den ungdomstillitsvalgte

og personlig vararepresentant som er valgt på fagforeningens Årsmøte, jfr § 11.5.1, skal det velges et ungdomsutvalg og representanter til Fylkeskonferansen for ungdom. Ungdomstillsvalgte er ungdomsutvalgets leder.

Ungdomsutvalgets medlemmer og varamedlemmer velges for 2 år. Valgene gjennomføres slik at ikke hele utvalget er på valg samtidig.

Se retningslinjer.

11.9.2 Pensjonistkonferanse og pensjonistutvalg.

Der det er medlemsgrunnlag avholdes det en pensjonistkonferanse i fagforeningen. Denne avholdes i etterkant av årsmøtet. Konferansen behandler spørsmål som særlig omhandler alders – og uføre pensjonistene og deres rolle i fagforeningens arbeid, og planer i forhold til vedtak fattet på Årsmøtet i fagforeningen. Foruten den pensjonisttillsvalgte og personlig vararepresentant som er valgt på fagforeningens årsmøte, jfr §11.5.1 skal det velges et pensjonistutvalg og representanter til Fylkeskonferansen for pensjonister.

Pensjonisttillsvalgt er pensjonistutvalgets leder. Pensjonistutvalgets medlemmer velges for 2 år.

Valgene gjennomføres slik at ikke hele utvalget er på valg samtidig.

Se retningslinjer.

§ 12 Når flere fagforeninger organiserer arbeidstakere hos samme arbeidsgiver

12.1 Alle medlemmer i forbundet er som hovedregel medlem i geografisk avgrensede fagforeninger. Når to eller flere fagforeninger organiserer arbeidstakere hos samme arbeidsgiver (i storbyer, fylkeskommuner, helseforetak, etc.) skal oppbygging av tillitsvalgtapparatet være tilpasset arbeidsgiver. En slik tillitsvalgtordning skal ikke være et ekstra organisasjonsledd, men opptre i henhold til § 11.7.

Det opprettes koordineringsledd ved behov.

12.2 Tillitsvalgtordningen forutsettes dekket av arbeidsgiver. Utgifter som ikke dekkes av arbeidsgiver utlignes forholdsvis på de aktuelle lokale foreningene.

Retningslinjer for arbeidet utarbeides av de berørte lokale fagforeningene og godkjennes av den fylkeskrets/de fylkeskretser fagforeningen tilhører.

Se retningslinjer.

§ 13 Fylkeskretsen

13.1 Organisering

Innen hvert fylke utgjør fagforeningene en fylkeskrets. Hvis en fagforening omfatter et geografisk område utover et fylke, tilsluttes denne én fylkeskrets etter vedtak i Forbundsstyret. Fylkeskretsens navn skal være Fagforbundet, fylkets navn. Fylkeskretsen er et organisatorisk mellomledd mellom fagforeningene og forbundet sentralt.

Fylkeskretsen skal:

Ivareta og fremme forbundets interesser innen sitt virkeområde, og gjennomføre sitt arbeid i samsvar med Vedtekter og Prinsipp- og handlingsprogram og vedtak fattet av overordnede organ.

Ha tilsyn med at fagforeningene og seksjonene fungerer, bistå, samordne og yte service i saker som gjelder disse, og dermed sikre at alle medlemmer får et godt yrkesfaglig og organisatorisk tilbud.

Gjennomføre oppsøkende virksomhet overfor fagforeningene for å sikre at foreningene fungerer på beste måte.

- 13.2 Fylkesmøtet og Representantskapet
- Fylkesmøtet er fylkeskretsens høyeste organ.
- 13.2.1 Fylkesmøtet utgjøres av et representantskap sammensatt i henhold til § 13.3.
- 13.2.2 Fylkesmøtet avholdes hvert annet år innen utgangen av mars. Valgperioden er 2 år.
- 13.2.3 Fylkesmøtet velger styre med varamedlemmer, og behandler andre fylkesmøtesaker, herunder beretninger og handlingsplaner. Valgkomiteen skal fortrinnsvis velges av fylkesmøtet, eller på et representantskapsmøte senest 3 måneder før det fylkesmøte hvor valgene foretas.
- Valgkomiteen må være sammensatt slik at også de ulike seksjonene, pensjonistene og ungdommen er representert.
- 13.2.4 Fylkesmøtet eller representantskapsmøtet velger delegater til Landsmøtet i henhold til forbundets vedtekter, jf. § 14.2 – 14.6.
- 13.2.5 Det velges en revisjons- og kontrollkomité på 3 personer. Kontrollkomiteens medlemmer kan ikke ha andre verv i fylkeskretsen. Revisjonstjenester kan kjøpes av et godkjent revisjonsbyrå/- kontor. Revisjons- og kontrollkomiteen innkalles til

fylkesmøtet/representantskapet med tale- og forslagsrett.

Se retningslinjer.

- 13.2.6 Alle medlemmer av Fagforbundet i fylkeskretsen er valgbare. En kan ikke samtidig være valgt og ha et aktivt ansettelsesforhold i forbundet. Medlemmer i en landsdekkende fagforening kan inneha tillitsverv i fylkeskretsen der vedkommende har sitt arbeid.
- 13.2.7 Fylkeskretsens øverste organ mellom fylkesmøtene er Representantskapet. Det skal avholdes minst to ganger i året. Det året det er fylkesmøte skal det avholdes minst ett møte.
- 13.2.8 Fylkesmøtet avgjør hvilke funksjoner som skal velges ved særskilt valg og antall styremedlemmer og varamedlemmer i rekke.
- Det velges personlig vararepresentanter for seksjonsrepresentantene, ungdomstillitsvalgt og pensjonisttillitsvalgt.
- 13.2.9 Ekstraordinært fylkesmøte holdes når Fylkesstyret eller mer enn halvparten av Representantskapet har sendt begjæring om det til Fylkesstyret. Møtet skal kunngjøres minst tre uker før det

finner sted og kan bare behandle den eller de saker som møtet er berammet for. Med kunngjøringen utsendes saksdokumentene. Ekstraordinært fylkesmøte kan ikke endre den ordinære fylkesmøteperioden.

- 13.2.10 Fylkesmøtet/Representantskapet innkalles skriftlig med minst tre ukers varsel. Med innkallingen skal sendes Fylkesstyrets beretning og forslag til saksliste med oppgave over innkomne saker samt Fylkesstyrets innstilling til disse.
- 13.2.11 Fylkesmøtets/Representantskapets vedtak avgjøres med alminnelig flertall når vedtektene ikke bestemmer noe annet. Ved stemmelikhet er forslaget falt.
- 13.2.12 Fylkesmøtet/Representantskapet godkjenner regnskap og budsjett.
- 13.3 Sammensetning av Fylkesmøtet og Fylkeskretsens representantskap
 - 13.3.1 Fylkesmøtet og Fylkeskretsens representantskap er sammensatt av representanter fra fagforeningene og seksjonene i fylket.

13.3.2 Til Fylkesmøtet og Fylkeskretsens Representantskap fordeles representanter fra fagforeningene etter følgende skala:

Inntil 200 medlemmer	1 representant
201 – 600 medlemmer	2 representanter
601 – 1100 medlemmer	3 representanter
1101 – 2000 medlemmer	4 representanter

Medlemstallet pr. 31/12 foregående år danner grunnlaget for beregningen.

Deretter en representant for hver påbegynte tusen medlemmer. Lederne i fagforeningene skal være en av fagforeningens representanter.

Antallet seksjonsrepresentanter skal være tilsvarende 20 % av Fylkeskretsens totale antall fagforeningsrepresentanter. Av dette antallet skal hver seksjon tildeles 15 %. Det øvrige antallet, 40 %, fordeles etter seksjonens medlemstall i Fylkeskretsen.

Se retningslinjer.

Styret for Fylkeskretsen er medlem med fulle rettigheter i Representantskapet. Dette gjelder også når Representantskapet er fylkesmøte.

Forbundsstyret kan etter søknad godkjenne annen representasjonsordning.

13.4 Fylkesstyret

13.4.1 Sammensetning av Fylkesstyret:

Leder, nestleder, opplæringsansvarlig, seksjonsledere, ungdomstillitsvalgt, pensjonisttillitsvalgt og nødvendig antall styremedlemmer valgt på Fylkesmøtet. For seksjonslederne, ungdomstillitsvalgt og pensjonisttillitsvalgt velges personlig vararepresentant som er nestlederne i seksjonene, ungdomsutvalget og pensjonistutvalget. Kun kandidater til ungdomstillitsvalgt på 30 år eller yngre er valgbare. Foreligger det ikke kandidater som er 30 år eller yngre som kan påta seg vervet åpnes det for å velge kandidater opp til 33år.

13.4.2 Styret skal:

- Ha det øverste ansvaret for Fylkeskretsen, herunder også det øverste økonomiske ansvaret. Daglig utøves dette av leder.
- Lede Fylkeskretsens virksomhet og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram, fylkesmøte/

representantskap og overordnet organ på forbundsnivå har bestemt.

- Gjennomføre fagligpolitisk påvirkningsarbeid.
- Sørgе for at fagforeningene utfører sine oppgaver etter vedtekter og vedtak i overordnet organ.
- Besøke lokale fagforeningers styremøte minst en gang per år
- Sørgе for at fagforeningene og tillitsvalgte får nødvendig opplæring.
- Gjennomføre tariffkonferanser.
 - Innkalle og forberede fylkesmøter og representantskapsmøter.
 - Innkalle til møte eller på annen måte gripe inn overfor fagforeninger som ikke fungerer etter Vedtektene, forbundets retningslinjer, handlingsplan og vedtak i Forbundsstyret/ Landsstyret. Styret sender melding om saken til Forbundsstyret og har rett og plikt til å sørge for at lovlig fattede vedtak blir gjennomført i fagforeningen.

Se retningslinjer.

- Avgi regnskap og beretning årlig
- Ivareta sekretæroppgaver, opplæringsvirksomhet informasjonsarbeid, yrkesfaglig arbeid, ungdomsarbeid og pensjonistarbeid.
- Foreta suppleringsvalg etter innstilling fra seksjoner, ungdoms- og pensjonistutvalg. Suppleringsvalg til fylkesstyret foretas av representantskapet.
- Behandle saker om eksklusjon/suspensjon i henhold til § 9.
- Påse at ungdoms- og pensjonistarbeid blir ivaretatt.

13.4.3 Styret har rett til å uttale seg ved suppleringsvalg av medlemmer og varamedlemmer til forbundets bestemmende organer.

13.4.4 Beretning og regnskap med rapport fra revisjons- og kontrollkomiteen sendes forbundet umiddelbart etter vedtak i Fylkesmøtet/
Representantskapet.

13.4.5 Styret kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

13.5 Seksjonene i Fylkeskretsen.

Seksjonene i Fylkeskretsen skal sørge for at alle medlemmer får et yrkesfaglig tilbud, følge opp rekruttering og organisering av de yrkesgruppene de har ansvaret for.

13.5.1 Fylkeskonferanse i seksjonen.

Fylkeskonferansen er seksjonens høyeste organ i fylkeskretsen, og avholdes hvert annet år etter at Fylkesmøtet er avholdt. Konferansen skal legge planer for virksomheten i tråd med vedtak fattet av Fylkesmøtet og annet overordnet organ, behandle yrkesfaglige, yrkesorganisatoriske og yrkespolitiske tema, velge seksjonsstyre med unntak av seksjonsleder og seksjonsnestleder som er personlig vararepresentant, jf. § 13.2.3

Valgperioden er 2 år. Fylkeskonferansen i landsmøteår velger delegater til Landskonferansen i seksjonen.

Valgkomiteen skal velges på et styremøte senest 3 måneder før fylkeskonferansen.

Fylkeskonferansens sammensetning avgjøres av seksjonen selv, men slik at hver fagforening med medlemmer i aktuelle seksjon har minst 1 representant.

13.5.2 Seksjonsstyret.

Seksjonsstyret skal bestå av minst 3 medlemmer.

Seksjonsstyret skal:

- Lede seksjonens virksomhet på fylkesnivå og gjennomføre de oppgaver som vedtekter, prinsipp- og handlingsprogram og overordnet organ på seksjons- og forbundsnivå har bestemt.
- Gjennomføre politisk påvirkningsarbeid innenfor seksjonens ansvarsområde.
- Være et organisatorisk mellomledd mellom seksjonens leder/styre i fagforeningen og seksjonsstyret sentralt.
- Oppnevne representanter til Fylkesmøtet/ Representantskapet, jf. § 13.3.2
- Koordinere seksjonsarbeidet og legge til rette for samarbeid mellom seksjonene i fagforeningene.
- Arrangere og innstille til Fylkeskonferansen i seksjonen.
- Velge valgkomité senest 3 måneder før fylkeskonferansen i seksjonen.

- Forvalte økonomien i seksjonen i fylkeskretsen i henhold til budsjett.
- Sørge for nødvendig yrkesorganisering innen seksjonen og påse at vedtektsfestede, og eventuelt andre nødvendige, yrkesfaglige undergrupper innen seksjonens område både opprettes og fungerer.
- Sørge for at alle medlemmer får tilbud som bidrar til yrkesfaglig utvikling.
- Bistå seksjonene i fagforeningene slik at de kan gi medlemmene det tilbudet de skal ha etter vedtektene samt følge opp rekruttering og organisering av de yrkesgruppene de har ansvar for

Seksjonsstyret i fylkeskretsen skal behandle alle saker som ligger innenfor seksjonens ansvarsområde.

13.6 Ungdomsarbeid og pensjonistarbeid i Fylkeskretsen.

13.6.1 Fylkeskonferansen for ungdom, ungdomsutvalget og ungdomsarbeid

Fylkeskonferansen for ungdom er ungdomsorganiseringens høyeste organ i Fylkeskretsen og avholdes hvert annet år etter at Fylkesmøtet er avholdt. Valgperioden er 2 år.

Fylkeskonferansen består av representanter fra hver fagforening i fylket og student- og elevforumet.

Fylkeskonferansen for ungdom skal:

- Velge et ungdomsutvalg på minst 5 medlemmer og varamedlemmer. Ungdomstillitsvalgt som er leder av utvalget og en personlig vararepresentant velges av Fylkesmøtet. Student og elevforumet skal om mulig være representert i utvalget. Kun medlemmer på 30 år eller yngre er valgbare. Foreligger det ikke kandidater som er 30 år eller yngre som kan påta seg vervet åpnes det for å velge kandidater opp til 33år.
- Velge delegater til den sentrale ungdomskonferansen.

Valgkomiteen skal fortrinnsvis velges av fylkeskonferansen for ungdom eller på et møte i ungdomsutvalget senest 3 måneder før den fylkeskonferansen hvor valgene foretas.

Ungdomsutvalget i fylkeskretsen skal arbeide med ungdomssaker og bistå fagforeningenes ungdomstillitsvalgt/ungdomsutvalg i deres arbeid

Ungdomstillitsvalgt leder ungdomsutvalget, og er medlem av Fylkesstyret.

Ungdomsutvalget har medansvar for verving og oppfølging av elever, studenter, lærlinger og unge arbeidstakere, samt oppfølging av ungdomsarbeidet i fagforeningene. Utvalget har uttalerett i alle ungdomsspørsmål. Ungdomsutvalget har ansvar for at det opprettes et rådgivende student- og elevforum i fylkeskretsen etter vedtatte retningslinjer.

Se retningslinjer.

13.6.2 Fylkeskonferansen for pensjonister, pensjonistutvalget og pensjonistarbeid.

Fylkeskonferansen for pensjonister er pensjonistorganiseringens høyeste organ i Fylkeskretsen og avholdes hvert annet år etter at Fylkesmøtet er avholdt. Valgperioden er 2 år.

Fylkeskonferansen for Pensjonister består av representanter fra hver fagforening i fylket.

Fylkeskonferansen for Pensjonister skal:

- Velge et pensjonistutvalg som består av minst 3 medlemmer
- Velge delegater til den sentrale Landskonferansen for pensjonister.

Valgkomiteen skal fortrinnsvis velges av fylkeskonferansen for pensjonister eller på et møte i pensjonistutvalget senest 3 måneder før den fylkeskonferansen hvor valgene foretas.

Pensjonistutvalget i fylkeskretsen skal arbeide med saker av betydning for alders – og uførepensjonister og bistå fagforeningenes pensjonisttil-litsvalgt/pensjonistutvalg i deres arbeid

Pensjonistutvalget har medansvar for arbeidet med alders – og uførepensjonistsaker i fagforeningene.

Alle som er registrert som alders – og uførepensjonistmedlemmer i Fylkeskretsen er valgbare.

Utvalget har uttalerett i alle spørsmål som angår alders – og uførepensjonister.

- 13.7 Økonomi, regnskap og revisjon.
- 13.7.1 Forbundet gir tilskudd til drift av Fylkeskretsen etter de regler som Landsstyret bestemmer.
- 13.7.2 Fylkeskretsens regnskap føres etter retningslinjer som vedtas av Fagforbundet.
- 13.7.3 Fylkeskretsens regnskap skal revideres i samsvar med særskilt revisjonsinstruks, utformet i henhold til den til enhver tid gjeldende revisjonsinstruks for Fagforbundets regnskaper.

§ 14 Landsmøtet

- 14.1 Landsmøtet er forbundets høyeste myndighet. Ordinært landsmøte holdes hvert 4. år, i 2. halvdel av året.
- 14.2 Tiden for Landsmøtet skal fastsettes senest 12 måneder før det holdes. Melding om tidspunkt skal sendes fagforeningene og fylkeskretsene sammen med utkast til foreløpig sakliste for Landsmøtet. Saklisten sendes ut senest 8 måneder før Landsmøtet.
- 14.3 Landsmøtet består av 280 fylkesdelegater, 80 seksjonsdelegater og Landsstyrets medlemmer.
- 14.3.1 Ungdomssekretær har møterett samt tale- og forslagsrett på landsmøtet

14.4 280 delegater fordeles fylkesvis etter antall medlemmer. Alle fylkeskretsene har rett til 5 delegater før fordeling foretas. Fylkesmøtet eller Fylkeskretsens representantskap foretar valg av fylkesdelegatene etter forslag fra fagforeningene og retningslinjer fastsatt av Landsstyret. 80 delegater fordeles seksjonsvis etter antall medlemmer. Hver seksjon har rett til 12 delegater før fordeling foretas.

Fylkeskretsens medlemstall pr. 1. januar i det året Landsmøtet finner sted danner beregningsgrunnlaget for det antall delegater vedkommende fylkeskrets skal velge.

Se retningslinjer.

14.5 Valg av delegater fra fylkeskretsene kan ikke finne sted før den foreløpige sakslisten er behandlet av dem som skal delta i valget.

14.6 De valgte delegater skal ha frie mandater.

14.7 Alle medlemmer av Fagforbundet kan fremme forslag til saker som skal behandles på Landsmøtet ved å sende dem til fagforeningene.

- 14.8 Forslag fra fagforeningene sendes via fylkeskretsen. Fylkeskretsens innstilling til fagforeningenes forslag og fylkeskretsens egne forslag sendes Forbundsstyret sammen med forslagene fra fagforeningene. Forbundsstyret og Landsstyret har rett til å sette fram forslag til Landsmøtet.
- 14.9 Forslagene fra fagforeninger, fylkeskretser og de sentrale seksjonsstyrene må være Forbundsstyret i hende senest 10 måneder før Landsmøtet avholdes.
- 14.10 Forslag til sakslisten og forretningsorden samt de innsendte forslag og innstillinger sendes fagforeningene og fylkeskretsene senest 3 måneder før Landsmøtet avholdes.
- 14.11 Landsmøtet gjør vedtak om den endelige sakslisten og forretningsorden.
- 14.12 Landsstyrets medlemmer har ikke stemmerett i saker som angår faglig beretning.
- 14.13 Forbundets kontrollkomité skal delta på Landsmøtet med tale- og forslagsrett.
- 14.14 Medlemmer av Fagforbundet kan gis adgang til Landsmøtet i den grad plassen tillater det.

- 14.15 Landsmøtets vedtak avgjøres ved alminnelig flertall når disse vedtekter eller forretningsorden ikke bestemmer noe annet.
- 14.16 For alle valg gjelder en valgperiode på 4 år.
- 14.17 Følgende saker skal behandles av Landsmøtet:
- Konstituering
 - Årsberetning og regnskap
 - Forbundets faglige årsberetninger
 - Innkomne saker
 - Prinsipp- og Handlingsprogram
 - Valg
 - Vedtekter
- 14.18 Landsmøtet skal uttale seg om landsmøteperiodens regnskap og årsberetninger.
- 14.19 Følgende valg foretas på Landsmøtet:

14.19.1 Forbundsstyrets arbeidsutvalg bestående av:

- Leder
- 2 nestledere
- hovedkasserer
- 2 medlemmer
- Ledere av seksjonene

14.19.2 Landsstyret bestående av:

- 38 medlemmer og 38 varamedlemmer – slik at hver fylkeskrets blir representert med 2 medlemmer og 2 varamedlemmer i rekke
- Representanter innstilt av seksjonene, 5 fra hver seksjon for de første 30 000 medlemmer, deretter 1 representant for hver påbegynte 30 000
- Arbeidsutvalgets 10 medlemmer
- Leder av ungdomsutvalget
- Leder av pensjonistutvalget
- Varamedlemmer etter samme fordeling.

Det velges ikke varamedlemmer for Arbeidsutvalget.

- 14.19.3 Forbundsstyret bestående av 22 representanter valgt blant Landsstyrets medlemmer:
- Forbundsstyrets arbeidsutvalg (10)
 - 10 medlemmer valgt fritt blant Landsstyrets medlemmer
 - Leder av ungdomsutvalget. Jfr § 21.1 om særlig valgbarhetsalder
 - Leder av pensjonistutvalget
 - Varamedlemmer etter samme fordeling.

Det velges varamedlemmer for seksjonslederne i Forbundsstyret, seksjonenes nestledere. For øvrig velges ikke varamedlemmer for Arbeidsutvalgets medlemmer.

- 14.19.4 Kontrollkomité på 3 medlemmer og 3 varamedlemmer i rekke.

Kontrollkomiteens medlemmer kan ikke ha verv i noe ledd i forbundet.

- 14.19.5 Lederne av kompetansesentrene.

Disse har møte- og talerett i Landsstyret.

- 14.20 Et aktivt ansettelsesforhold i organisasjonen kan ikke innehas samtidig med verv i vedtektsfestede organer.
- 14.21 Landsmøtet fastsetter kontingenten til forbundet.
- 14.22 Landsmøtet vedtar hvilke obligatoriske kollektive forsikringsordninger forbundet skal tilmelde seg.

§ 15 Ekstraordinært landsmøte

- 15.1 Ekstraordinært landsmøte holdes når Landsstyret bestemmer det, eller når minst 10 fylkeskretser har sendt skriftlig krav om det til Forbundsstyret.
- 15.2 Ekstraordinært landsmøte innkalles av Landsstyret.
- 15.3 Det bør innkalles til ekstraordinært landsmøte med minst 3 ukers varsel. Slikt ekstraordinært landsmøte kan bare behandle de saker som var grunnlaget for innkallingen. Saksdokumentene sendes ut sammen med innkallingen.
- 15.4 Ekstraordinært landsmøte kan ikke endre den ordinære landsmøteperioden. Medlemmer av Fagforbundet kan gis adgang til ekstraordinært landsmøte dersom plassen tillater det.

§ 16 Landsstyret

Landsstyret er forbundets høyeste organ mellom landsmøtene.

- 16.1 Landsstyret innkalles til møte minst to ganger per år.
- 16.2 Forbundets kontrollkomité innkalles til Landsstyrets møter og har tale- og forslagsrett i saker som hører inn under komiteens gjøremål, jf. § 24.
- 16.3 Forbundsstyrets medlemmer har stemmerett i alle saker med unntak av de saker som er nevnt i §§17.3 og 17.11.
- 16.4 Landsstyret kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Ved stemmelikhet gjør lederens stemme utslaget.

§ 17 Landsstyrets myndighetsområde

- 17.1 Lede forbundets virksomhet i overensstemmelse med vedtektene, arbeide etter de vedtak og hovedprinsipper som Landsmøtet har trukket opp og utarbeide handlingsplaner i forhold til dette.
- 17.2 Foreta suppleringsvalg for den gjenværende del av landsmøteperioden i tilfelle noen av de tillitsvalgte er fratrudd.

- 17.3 Fastsette foregående års regnskap og årsberetning innen utgangen av juni måned.
- 17.4 Behandle og vedta generelle retningslinjer for forbundets virksomhet i samsvar med vedtektenes § 2, samt vedta års- og langtidsbudsjett.
- 17.5 Fastsette særkontingent eller andel av kontingent til OUO-fond.
- 17.6 Fastsette Forbundsstyrets og kontrollkomiteens godtgjørelse.
- 17.7 Behandle ankesaker.
- 17.8 Velge representanter med vararepresentanter til Landsorganisasjonens kongress og representantskap.
Se retningslinjer.
- 17.9 Ivareta medlemmenes felles interesser på tvers av seksjons- og yrkesgruppetilhørighet samt avtaleområder.
- 17.10 Utlikne eventuell ekstrakontingent.
- 17.11 Fremlegge faglig beretning.
- 17.12 Velge valgkomité til Landsmøtet. Valgkomiteen må være sammensatt slik at også de ulike

seksjonene, pensjonistene og ungdommen er representert.

Se retningslinjer.

- 17.13 Foreslå saksliste og forretningsorden til forbundets landsmøte, samt lage innstilling til innsendte forslag.
- 17.14 Innkalle til landsmøte.
- 17.15 Fastsette de overordnede prioriteringene og rammekravene ved tariffoppgjørene.
- 17.16 Fatte vedtak om uravstemning i viktige saker og fastsette retningslinjene for slike avstemninger. Avstemningen kan gjelde alle, eller enkelte fagforeninger.
- 17.17 I særlige tilfeller dispensere fra forbundets vedtekter.
- 17.18 Godkjenne alle retningslinjer til vedtektene.

§ 18 Forbundsstyret

- 18.1 Medlemmene har møteplikt til Forbundsstyrets møter. Overholdes ikke møteplikten kan Landsstyret velge å oppnevne ny representant.

18.2 Ved uenighet i Forbundsstyret, har mindretallet rett til å anke følgende saker til Landsstyret:

- Eksklusjon og suspensjon av medlemmer og tillitsvalgte.
- Anvendelse av forbundets midler.
- Tolkningstvister vedrørende forbundets vedtekter.

Et mindretall på mer enn 1/3 i Forbundsstyret kan anke avgjørelsen inn for Landsstyret.

18.3 Forbundsstyret kan fatte vedtak når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Ved stemmelikhet gjør lederens stemme utslaget.

§ 19 Forbundsstyrets myndighetsområde

19.1. Lede og koordinere forbundets virksomhet i samsvar med vedtektene, Landsmøtets og Landsstyrets vedtak.

19.2. Behandle søknader fra fagforeninger om å fravike bestemmelsene i vedtektene, eller foreta prinsipielle fortolkninger av disse.

19.3. Forbundsstyret skal avgi årsregnskap og årsberetning innen utgangen av juni måned. Årsregnskap og årsberetning skal være underskrevet av

samtligte av Forbundsstyrets medlemmer. Har én som skal underskrive innvendinger mot årsregnskap eller årsberetning, skal vedkommende underskrive med påtegnet forbehold og gi nærmere redegjørelse i årsberetningen.

- 19.4. Tilsettingsmyndighet.
- 19.5. Forbundsstyret fastsetter lønn for forbundets valgte. Forbundsstyret eller den Forbundsstyret gir fullmakt, inngår tariffavtaler med de ansattes organisasjoner.
- 19.6. Kan kreve at fagforeningenes regnskap gjennomgås av revisjon.
- 19.7. Valg av revisor/revisjonsselskap.
- 19.8. Fremme forslag til overordnede prioriteringer og rammekrav ved tariffoppgjøret overfor Landsstyret.
- 19.9. Inngå og være part i alle tariffavtaler som inngås.
- 19.10. Godkjenne forbundets tariffkrav ved tariffrevisjoner.
- 19.11. Vedta plassoppsigelse, streik eller bruk av andre kampmidler.

- 19.12 Opprette forhandlingsutvalg for å ivareta sentrale forhandlinger innenfor de ulike tariffområdene. Forhandlingsutvalgene skal ha representasjon fra seksjonene.
- 19.13. Innkalle Landsstyret og foreberede de saker som skal til behandling.
- 19.14 Vedta eksklusjon/suspensjon i samsvar med § 10.
- 19.15. Avgjøre tvister om tolkning av forbundets vedtekter.
- 19.16. Sørge for at fylkeskretsene utfører sine oppgaver etter vedtekter og vedtak i overordnet organ.
- 19.17. Sikre at forbundets opplæring fungerer. Forbundet sentralt har ansvaret for utvikling, gjennomføring og kvalitetssikring av forbundets opplæring.
- 19.18. Ha ansvaret for administrasjonens virksomhet.
- 19.19. Forvalte forbundets midler innenfor rammen av vedtekter og prinsipp- og handlingsprogram, samt Landsstyrets budsjett.
- 19.20. Oppnevne rådgivende utvalg, herunder et likestillingsråd.

- 19.21. Særvedtekter for fagforeningen og senere endringer av disse godkjennes av Forbundsstyret etter uttalelse fra styret i Fylkeskretsen. Særvedtekter for Fylkeskretsen godkjennes av Forbundsstyret.
- 19.22. Godkjenne opprettelse og oppløsning av fagforeninger, jf. § 11.6.
- 19.23. Forbundsstyret kan delegere avgjørelsesmyndighet til Arbeidsutvalget.

§ 20 Seksjonene sentralt

20.1 Landskonferansen

Landskonferansen avholdes etter at Landsmøtet er avholdt og skal legge planer for virksomheten i tråd med vedtak fattet av Landsmøtet, og behandle yrkesfaglige, yrkesorganisatoriske og yrkespolitiske tema samt velge seksjonsstyre med unntak av seksjonsleder og seksjonsnestleder som er personlig vararepresentant til forbundsstyret, jfr §§14.19.1, 14.19.2 og 14.19.3.

Landskonferansen skal for øvrig behandle de saker som er naturlig innenfor seksjonens ansvarsområde.

Styret i seksjonen består av 6 medlemmer bestående av leder, nestleder og 4 styremedlemmer og varamedlemmer i rekke.

Landskonferansens sammensetning avgjøres av seksjonen selv, men slik at hvert fylke har minst 1 representant.

20.2 Seksjonsstyrets myndighetsområde.

Seksjonsstyret er seksjonens øverste myndighet i landsmøteperioden. Seksjonens leder er en del av Forbundsstyrets arbeidsutvalg.

Seksjonsstyret skal:

- Lede seksjonens virksomhet og utføre oppgaver i henhold til vedtekter, retningslinjer, prinsipp- og handlingsprogram, vedtak fattet av Landskonferansen for seksjonen og andre overordnede forbundsorganer.
- Utføre politisk påvirkningsarbeid sentralt innenfor seksjonens ansvarsområde.
- Følge opp alle spørsmål som berører medlemmenes yrkesfunksjon, og påse at de får et godt yrkesfaglig tilbud. Arbeide for å styrke yrkesidentitet, status, yrkesetikk og vilkår for de ulike yrkesgruppene som seksjonen representerer.

- Forvalte seksjonens økonomi i henhold til budsjett.
- Medvirke til at seksjonene i fylkeskretsene utfører sine oppgaver etter vedtektene og vedtak i overordnet organ.
- Påse at seksjonsstyrene i fylkene får den nødvendige opplæring av forbundet.
- Innkalle til Landskonferanse for seksjonen.
- Forberede og innstille saker til Landskonferansen for seksjonen.
- Innkalle til en fylkesseksjonsledersamling som sammen med seksjonsstyret skal velge delegater til Landsmøtet, foreslå kandidater til seksjonsleder og nestleder i seksjonsstyret og foreslå medlemmer til seksjonens representanter til Forbundsstyret/Landsstyret. Forslagene fremmes overfor fagforbundets valgkomité. Jfr 14.19.1, 14.19.2 og 14.19.3.
- Medvirke til at seksjonens underordnede organer får den nødvendige veiledning og bistand innen seksjonens ansvarsområde.
- Innstille på kandidater som må velges ved suppleringsvalg i Landsstyret når noen

tillitsvalgte som er valgt/foreslått av Landskonferansen fratrer i landsmøteperioden.

Se retningslinjer.

§ 21 Ungdom og pensjonister

21.1 Ungdomsarbeid

Landskonferansen for ungdom

Det avholdes en Landskonferanse hvert annet år. Landskonferansen sammensettes av delegater fra fylkeskretsene. Konferansen velger et ungdomsutvalg.

Leder og nestleder som er representant og vararepresentant til forbundsstyret velges av Landsmøtet for fire år. Kun medlemmer på 30 år eller yngre er valgbare til leder og nestleder i ungdomsutvalget.

Ungdomsutvalget skal ha uttalerett i saker relatert til ungdomsspørsmål. Leder og nestleder i ungdomsutvalget er frikjøpt på heltid

Ungdomsutvalg

Ungdomsutvalgene i fylkene kan foreslå kandidater.

Valgperioden er to år for utvalgets medlemmer.

Kun medlemmer på 30 år eller yngre er valgbare til ungdomsutvalget. Finnes det ikke medlemmer på 30 år eller yngre til å påta seg vervet, åpnes det for å velge noen opp til 33 år.

Nestleder gis møterett i Forbundsstyret og Landsstyret med tale- og forslagsrett.

Se retningslinjer.

21.2 Pensjonistarbeid

Landskonferansen for pensjonister

Det avholdes en Landskonferanse hvert 2. år. Landskonferansen sammensettes av delegater fra fylkeskretsene.

Konferansen velger et pensjonistutvalg.

Leder og nestleder som er representant og vararepresentant til forbundsstyret velges av Landsmøtet for fire år.

Pensjonistutvalget skal ha uttalerett i saker relatert til spørsmål som angår alders – og uførepensjonister.

Pensjonistutvalg

Pensjonistutvalgene i fylkene foreslår kandidatene.

Valgperioden er to år

Alle som er registrert som alders – og uførepensjonistmedlemmer er valgbare.

Se retningslinjer.

§ 22 Forbundsadministrasjon og forvaltning

22.1 Forbundet har sitt hovedkontor i Oslo.

Deler av forbundsadministrasjonen legges til kompetansesentre.

22.2 Forbundsstyret bestemmer hvem som skal forplikte forbundet i økonomiske saker.

22.3 Forbundets midler plasseres i bank med mindre Forbundsstyret bestemmer noe annet. Dessuten kan midler nyttes til kjøp av fast eiendom og tegning av aksjer i foretak som forbundet har interesse av å være medeier i. Forbundsstyret må til enhver tid påse at forbundets midler anbringes slik at de kan realiseres hurtig.

22.4 Forbundet skal ha statsautorisert revisor.

§ 23 Konfliktfond

- 23.1 Forbundet skal ha et konfliktfond, jf. retningslinjer for norm og bruk.
- 23.2 Konfliktfondets midler anbringes slik at de kan nyttes når situasjonen krever det.

§ 24 Kontrollkomiteen

- 24.1 Kontrollkomiteen har i oppdrag å påse at organisatoriske og økonomiske disposisjoner er i samsvar med forbundets vedtekter og vedtak, jf. retningslinjer.
- 24.2 Kontrollkomiteens beretning fremlegges for Forbundsstyret, Landsstyret og Landsmøtet i forbindelse med behandlingen av forbundets regnskap og årsberetning.

Se retningslinjer.

§ 25 Endring av vedtektene

Disse vedtektene kan bare endres eller oppheves på et Landsmøte. Vedtektsendringer vedtas med alminnelig flertall. Oppløsning, § 27, må vedtas av Landsmøtet med 2/3 flertall. Det samme gjelder ved endring av forbundets grunnleggende struktur med seksjoner og fagforeninger.

Vedtektene trer i kraft ved vedtak.

§ 26 Avgjørelse av tvister

Twister om hvordan vedtektene kan forstås kan ikke bringes inn til prøving for de ordinære domstoler. Twister av denne art, som er avgjort av Forbundsstyret eller Landsstyret, kan den som er part i tvisten bringe inn for voldgiftsrett. Voldgiftsretten skal bestå av tre medlemmer. Justitiarius ved Oslo Tingrett utnevner voldgiftsrettens formann som skal være en dommer.

Fagforbundet og den annen part i tvisten utnevner hver sin meddommer.

Voldgiftsretten avgjør tvisten med endelig virkning for partene. Fristen for å bringe saken inn for voldgiftsretten er 2 – to – måneder regnet fra det tidspunkt da melding om Forbundsstyrets eller Landsstyrets avgjørelse er sendt i rekommandert brev.

§ 27 Oppløsning

Vedtak om oppløsning av forbundet kan bare fattes på et ordinært eller ekstraordinært landsmøte.

Til forslagets endelige vedtakelse kreves 2/3 flertall på Landsmøtet. Oppløses forbundet, skal dets aktiva disponeres av det Landsmøtet som treffer beslutning om oppløsning.

FAGFORBUNDET

www.fagforbundet.no